

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 917/12</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Urszula Kocyłowska
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **6 marca 2013 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **M. Ż.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi**

w R.

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **28 czerwca 2012 r.** sygn. akt **III U 43/12**

z m i e n i a zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z 14 grudnia 2011r. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy **M. Ż.** prawo do emerytury począwszy od 28 października 2011r.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 6 marca 2013r.

Decyzją z dnia 14 grudnia 2011r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w R., odmówił wnioskodawcy M. Ż. prawa do emerytury, dochodzonego wnioskiem z dnia 28 października 2011r. w trybie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.).

Powołując w podstawie prawnej decyzji art. 184 w/w ustawy, jak również § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.) organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie spełnia wszystkich koniecznych przesłanek nabycia prawa do dochodzonego świadczenia jako, że ukończył 60-ty rok życia, nie przystąpił do OFE, rozwiązał stosunek pracy oraz na dzień 1 stycznia 1999r. legitymuje się ponad 25-cio letnim ogólnym stażem ubezpieczeniowym (31 lat, 8 miesięcy, 29 dni), to jednak na tak określoną datę nie udowodnił przepracowania co najmniej 15-stu lat w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy nie uznał wnioskodawcy okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach od 3 kwietnia 1967 r. do 31 stycznia 1970r. w Wytwórni Sprzętu (...), ponieważ w świadectwie pracy podano charakter pracy, który nie jest zgodny z rozporządzeniem Rady Ministrów z 7 lutego 1983r.,

a ponadto w ogólnym świadectwie pracy z 18 sierpnia 1993r. jako pierwsze stanowisko pracy wykazano „przyuczenie ślusarz”, a nauka zawodu nie może być traktowana jako praca w warunkach szczególnych. Ponadto odnośnie tego okresu w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych wskazano stanowisko ślusarz-probierz, co wyklucza wykonywanie pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na jednym z tych stanowisk. Nie uznano również okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach od 1 grudnia 1970r. do 31 grudnia 1984r. w (...), ponieważ w świadectwie pracy z 14 września 1996r. wskazano stanowisko monter płatowców i śmigłowców, które nie jest zgodne ze stanowiskiem podanym w zarządzeniu MH i PM z 30 marca 1985r. - nitowacz młotkami pneumatycznymi.

Wnioskodawca M. Ż. odwołał się od decyzji ZUS do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu.

W odwołaniu wnioskodawca wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez potwierdzenie jego uprawnienia do dochodzonego świadczenia emerytalnego podniósł, że wbrew stanowisku organu rentowego spełnia ku temu wszelkie ustawowe przesłanki, ponieważ pracę taką świadczył od 3 kwietnia 1967r. do 31 stycznia 1970r. w czasie zatrudnienia w (...)Wytwórnia (...)przy regulacji pomp wtryskowych na stanowisku probierz oraz od 1 grudnia 1970r. do 31 grudnia 1984r. w (...) na stanowisku monter płatowców i śmigłowców, wykonując prace przy użyciu narzędzi pneumatycznych i udarowych.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wnosił o oddalenie żądania wnioskodawcy z tych samych względów, które legły u podstaw wydania zaskarżonej decyzji. Jednocześnie organ rentowy zakwestionował złożone przez wnioskodawcę świadectwa pracy w warunkach szczególnych, wskazując na sprzeczność zawartych w tych świadectwach zapisów z zapisami zawartymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983r. oraz zarządzeniu MH i PM z 30 marca 1985r.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu, po rozpoznaniu odwołania M. Ż., wyrokiem z dnia 28 czerwca 2012r. (sygn. akt III U 43/12) oddalił odwołanie.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca M. Ż. ur. (...), w dniu 28 października 2011r. złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, wykazując na dzień 1 stycznia 1999r. ogólny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 31 lat, 8 miesięcy i 29 dni. Do wniosku emerytalnego wnioskodawca załączył m.in. świadectwa pracy oraz świadectwa wykonywania pracy

w szczególnych warunkach wystawione przez (...)z 18 sierpnia 1993r., gdzie stwierdzono, że wnioskodawca zatrudniony był od 3 kwietnia 1967r. do 31 marca 1993r. na stanowiskach: przyuczenie - ślusarz, ślusarz-probierz,

ślusarz, monter płatowców i śmigłowców. Z kolei w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 14 września 1996r. sporządzonym przez (...) stwierdzono, że:

- w okresie od 3 kwietnia 1967r. do 31 stycznia 1970r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku pracy, na którym wykonywane są prace w szczególnych warunkach na stanowisku ślusarz-probierz tj. wykaz A, dział XIV, poz. 25 pkt 1 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 3 MH i PM z 30 marca 1985r.,

- w okresie od 1 grudnia 1970r. do 31 grudnia 1984r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na obsłudze urządzeń i narzędzi wibracyjnych lub udarowych na stanowisku monter płatowców i śmigłowców- tj. wykaz A, dział XIV, poz. 18 pkt 4 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 3 MH i PM z dnia 30 marca 1985r.

Wnioskodawca domagał się uznania powyższych okresów za pracę w warunkach szczególnych.

W efekcie powyższego wystąpienia pozwany organ rentowy wydał – zaskarżoną w niniejszym postępowaniu – decyzję z dnia 14 grudnia 2011r. odmawiającą przyznania prawa do emerytury, przy uzasadnieniu sprowadzającym się do stwierdzenia, że M. Ż. nie wykazał jednej z koniecznych przesłanek nabycia prawa do tego świadczenia, odniesionej do legitymowania się co najmniej 15-sto letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Opierając się z kolei na złożonych w toku przewodu sądowego zeznaniach świadków S. B., M. N., S. M., jak również i wnioskodawcy, a także na pozyskanych w tym postępowaniu dowodach z dokumentów, Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu ustalił, iż M. Ż. w okresie od 1 grudnia 1970r. do 31 grudnia 1984r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w warunkach szczególnych na stanowisku monter płatowców i śmigłowców, polegającą na obsłudze urządzeń wibracyjnych i udarowych. W okresie tym wnioskodawca pracował na wydziale 50, a jego praca polegała na nitowaniu części do samolotów AN2, Dromader i M15. Wnioskodawca wiercił otwory w detalach wiertarką, która była urządzeniem wibracyjnym, a następnie nitował młotkiem pneumatycznym.

Świadek S. B. w latach 1969-1992 wykonywał taką samą pracę jak wnioskodawca. Wyrokiem z 20 września 2011r. Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu w sprawie sygn. akt III U 682/11 przyznał S. B. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych po zaliczeniu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd nie zaliczył do pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia wnioskodawcy na wydziale 63 w okresie od 3 kwietnia 1967r. do 31 stycznia 1970r.

W ocenie Sądu I instancji w okresie od 1 kwietnia 1967r. do 30 czerwca 1967r. wnioskodawca przyuczał się do zawodu i okres ten nie może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z kolei w okresie od 1 lipca 1967r. do 31 stycznia 1970r. wnioskodawca wykonywał pracę jako ślusarz-probierz, a jego praca polegała na docieraniu, regulacji i myciu pomp wtryskowych, a zatem nie wykonywał pracy przy naprawie pomp wtryskowych.

W świetle powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu uznał żądanie odwołania za nieuzasadnione, a zaskarżoną decyzję ZUS za trafną i odpowiadającą prawu.

Powołując w podstawie prawnej wyroku zarówno art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz.1227 ze zm.), jak też § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 ze zm.), Sąd I instancji podzielił stanowisko pozwanego organu rentowego o nie legitymowaniu się przez M. Ż. o koniecznym do nabycia prawa do emerytury, co najmniej 15-sto letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Dokonując oceny charakteru spornego zatrudnienia wnioskodawcy Sąd Okręgowy uznał, iż wykazał, że w warunkach takich wykonywał prace stale i w pełnym wymiarze w okresie od 1 grudnia 1970r. do 31 grudnia 1984r. tj. 14 lat i 1 miesiąc.

W podstawie prawnej wyroku powołany także został art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu z dnia 28 czerwca 2012r. zaskarżony został przez wnioskodawcę.

W apelacji wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie żądania odwołania, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego, skarżący podkreślał, że charakter jego pracy i sposób wykonywania uzasadnia w pełni uznanie jej za pracę w warunkach szczególnych. Wskazał, że Sąd nie uznał jego zatrudnienia w (...)w okresie od 1 lipca 1967r. do 31 stycznia 1970r., a z takim stanowiskiem nie można się zgodzić, ponieważ praca we wskazanym okresie polegała na docieraniu, myciu, regulacji i ponownym myciu pomp wtryskowych, które myte były ropą naftową pod ciśnieniem. Apelujący dodał, że zajmował się docieraniem, myciem i regulacją pomp zarówno nowych, jak i używanych po remoncie, wymieniał również zbiorniki na ropę naftową i czyścił filtry sprężonym powietrzem w maszynach do docierania i regulacji pomp. W otoczeniu w którym pracował stężenie oparów ropy naftowej i hałas przekraczał dopuszczalne normy. Końcowo wskazał, że ZUS przyznał mu świadczenie przedemerytalne uznając pracę w szczególnych warunkach, a następnie stwierdza, iż tej pracy w szczególnych warunkach wnioskodawca nie wykonywał.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ,rozpoznając apelację wnioskodawcy M. Ż. zważył co następuje;

W świetle wyników uzupełnionego w postępowaniu odwoławczym materiału dowodowego, apelacja wnioskodawcy jawi się jako w pełni zasadna, co skutkować musi wydaniem przez tut. Sąd orzeczenia reformatoryjnego.

W pierwszym rzędzie należało zaaprobować dokonane przez Sąd I instancji ustalenie, co do zaliczenia wnioskodawcy wykonywania prac w szczególnych warunkach w okresie od 1.12.1970 do 31.12.1984 r. t. j. 14 lat i 1 miesiąc. Jednakże przepisy ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, a w szczególności art. 184 w zw. z art. 32 nakazują wykazanie 15 lat pracy w warunkach szczególnych aby uzyskać prawo do emerytury.

W tej sytuacji pozostało do przesądzenia, czy istnieją podstawy do wypełnienia brakującego okresu 11 miesięcy wykazywanym przez M. Ż. okresem pracy w Wytwórni Sprzętu (...) (od 1 lipca 1967r. do 31 stycznia 1970r.).

Sąd I instancji zanegował taką możliwość, przy jednoczesnym ustaleniu, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w wyżej wymienionym okresie, świadcząc pracę na stanowisku ślusarz- probierz nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach, przy czym nie uzasadniając bliżej tak zajętego stanowiska i bez koniecznej próby przyporządkowania tych prac do określonego resortu (o czym bliżej m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 r. II UK 21/10 LEX nr 619638).

Powyższe stanowiło więc o braku dostatecznego wyjaśnienia sprawy w istotnym dla istoty sporu zakresie, co z kolei uzasadniało przeprowadzenie z urzędu przez tut. Sąd Apelacyjny dowodu z opinii biegłego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zarządzania przemysłem, na okoliczność czy praca apelującego w spornym okresie w (...) była wykonywana w szczególnych warunkach.

Pozyskana opinia biegłego mgr inż. O. G. (v. k. 65-69) daje na powyższe pytanie jasną i szczegółowo uzasadnioną odpowiedź (stąd pełne przyjęcie jej miarodajności dla osądu sprawy). Tak więc w oparciu o ten dowód ,Sąd II instancji poczynił ustalenie, iż M. Ż. w okresie zatrudnienia na stanowisku ślusarz- probierz, będąc zatrudnionym w (...)od lipca 1967r. do stycznia 1970r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracą w szczególnych warunkach.

Biegły na podstawie zeznań świadków i zeznań wnioskodawcy uznał, że stanowisko pracy związane z docieraniem i ustawianiem pomp wtryskowych do silników spalinowych, praktycznie nie różni się od stanowiska związanego z regeneracją (naprawą) pomp, z tym, że przy regeneracji pompy należy ją zdemontować z silnika, na którym jest zamontowana.

W ocenie opiniującego czynności związane z doprowadzaniem do sprawności technicznej bezużytecznych i tylko wstępnie zmontowanych podzespołów stanowiących elementy składowe pompy wtryskowej stanowią de facto naprawę, co według słownika języka polskiego Wydawnictwa PWN oznacza: „usunięcie w czymś usterek, uszkodzeń i doprowadzenie czegoś do stanu używalności”. Zagrożenia jakie występowały na stanowisku pracy wnioskodawcy decydują o tym, że zgodnie z art. 32 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wnioskodawca zatrudniony był przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagającej wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Biegły podkreślił, że występujące na stanowisku pracy przy docieraniu pomp wtryskowych narażenia zawodowe na produkty destylacji ropy naftowej, mogły powodować zatrucia przewlekłe- związane z działaniem miejscowym i ogólnym. Narażanie na różne czynniki niekoniecznie musiało występować na stanowisku pracy apelującego. Narażenie na powyższe czynniki mogło pochodzić ze stanowisk sąsiadujących, emitujących hałas, czynniki chemiczne. W latach 60 - tych wnioskodawca pracował prawdopodobnie w pomieszczeniach co najwyżej z wentylacją grawitacyjną i być może wyciągiem mechanicznym i działaniu ogólnym, którego praca była ograniczana w okresach zimowych.

Skoro zatem biegły uznał, że praca M. Ż. w spornym okresie wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, to w świetle wyżej naprowadzonych okoliczności zarzuty do tak wydanej opinii uznać należy jedynie za nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi ustaleniami biegłego sądowego.

Sąd w pełni podzielił wnioski zawarte w opinii biegłego uznając ją za fachową, logiczną, pełną i należycie umotywowaną i podkreślił, że biegły dysponował wymaganymi w sprawie kwalifikacjami i odpowiednią wiedzą, a opinię oparł na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. Opinię uzasadnił odwołując się do specyfiki pracy w (...)z uwzględnieniem przepisów prawa regulujących wykazy stanowisk pracy w warunkach szczególnych.

W tym stanie rzeczy należało ostatecznie uznać, iż M. Ż. legitymuje się ponad 15- sto letnim okresem pracy w warunkach szczególnych, co stanowiło o spełnieniu przez niego wszystkich przesłanek nabycia prawa do dochodzonego świadczenia emerytalnego , przewidzianych w art.184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153 poz. 1227 ze zm.).

Mając więc powyższe na uwadze – tu także przy uwzględnieniu treści art. 129 ust. 1 ustawy emerytalno – rentowej – orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 386 § 1 kpc.